

Przewodnik pisania prac dyplomowych w Zakładzie Hebraistyki

1 Wprowadzenie

W świecie akademickim istnieje obecnie znaczna ilość stylów bibliograficznych. Różnią się one znacząco nie tylko w zależności od dziedziny nauki; również poszczególni wydawcy czy redaktorzy czasopism wypracowują wewnętrzne zasady obowiązujące przy edycji tekstu. Z powodu tej różnorodności konwencji bibliograficznych i edytorskich studenci bywają zagubieni, gdy mają sporządzić we własnej pracy seminaryjnej czy dyplomowej bibliografię załącznikową lub przypis. Trudno jest im także zachować konsekwencję w stosowaniu poszczególnych zasad. Aby zatem ułatwić zarówno pisanie, jak i recenzję prac powstających w obrębie Zakładu Hebraistyki, postanowiliśmy wprowadzić zasady, które ujednolicią sposób posługiwania się aparatem krytycznym.

W Zakładzie Hebraistyki przyjmujemy za zalecany styl zawarty w *The Chicago Manual of Style, 16th Edition*. Jest to nie tylko styl najobszerniej opracowany, ale także szeroko rozpowszechniony i używany w wielu prestiżowych ośrodkach naukowych i wydawniczych. Jego dodatkową zaletą jest to, że wymagane dane bibliograficzne obejmują pełne imię (imiona) autora oraz nazwę wydawnictwa. Poniżej zamieszczony jest wyciąg z zasad chicagowskiego stylu bibliograficznego, dostosowany do charakteru prac powstających w naszym Zakładzie. Należy jednak pamiętać, że decyzja o ostatecznym kształcie zastosowanego aparatu krytycznego, w tym charakter przypisów i odnośników wewnątrztekstowych, należy do dyplomanta, pozostającego w tej kwestii w porozumieniu z promotorem pracy.

2 Układ pracy

Za obowiązujący układ pracy dyplomowej uznajemy ten opracowany przez Władze Uniwersytetu Warszawskiego, z którym można się zapoznać na poniższej stronie:

http://www.inp.uw.edu.pl/files/20120601_A_wymogi_pracy_dyplomowej_2012.pdf.

3 Użycie stylów bibliograficznych

3.1 Redagowanie bibliografii załącznikowej

Przypominamy, że źródłem informacji o publikacji nie jest ani okładka, ani nawet strona tytułowa, ale tzw. **strona copyright**, która zawiera wszystkie niezbędne informacje o danej pozycji, łącznie z adnotacjami o wydaniu, dokonanym przedruku itd.

Pozycje na liście bibliograficznej zawierają pełne imię i nazwisko autora (autorów), zaś rok wydania umieszczany jest na końcu i oddzielony przecinkiem. Każda pozycja zakończona jest kropką. Tytuły książek pisane są kursywą, zaś tytuły rozdziałów w książkach i artykuły w czasopismach ujęte są w podwójny cudzysłów. Podtytuły oddzielane są od tytułów głównych dwukropkiem. Przykłady:

Książka napisana przez jednego autora:

Długocz-Kurczabowa, Krystyna. *Słownik etymologiczny języka polskiego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003.

Książka napisana przez dwóch autorów:

Grzegorzycykowa, Renata i Jadwiga Puzynina. *Słotwórstwo współczesnego języka polskiego: rzeczowniki sufiksalne rodzime*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1979.

Proszę zwrócić uwagę na fakt, że imię umieszczane jest po nazwisku tylko u pierwszego z autorów.

Jeśli książka ma więcej niż dwóch współautorów, można wymienić tylko imię i nazwisko pierwszego, dodając po nim skrót *et al.*

Książka pod redakcją:

Rudnik, Ewa (red.). *Państwo Izrael: analiza polityczno-prawna: praca zbiorowa*. Warszawa: Trio, 2006.

Książka mająca wielu redaktorów:

Muchowski, Piotr, Maciej Münnich i Łukasz Niesiołowski-Spanò (red.). *Zachować tożsamość: starożytny Izrael w obliczu obcych religii i kultur, materiały z konferencji naukowej Kazimierz Dolny, 27-29.09.2006*. Warszawa: Vocatio, 2008.

albo:

Piotr Muchowski et. al. (red.). *Zachować tożsamość: starożytny Izrael w obliczu obcych religii i kultur, materiały z konferencji naukowej Kazimierz Dolny, 27-29.09.2006*. Warszawa: Vocatio, 2008.

Rozdział w książce, będącej redagowanym zbiorem:

Bogucki, Łukasz. „Metodologia badań w przekładzie audiowizualnym.” W *Metodologie językoznawstwa: Od dialektologii do dialektyki*, (red.) Piotr Stalmaszczyk, 73-90. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2015.

Artykuł w czasopiśmie:

Michałowski, Piotr. „Po co się pisze pastisze?” *Problems of Literary Genres/ Zagadnienia rodzajów literackich* 57, nr 2 (2014): 11-14.

Praca dyplomowa:

Coghill, Eleanor. “The Neo-Aramaic Dialect of Alqosh.” Praca doktorska, the University of Cambridge, 2003.

Jak wspomniano wyżej, należy odnotować istotne informacje na temat numeru wydania, jeśli jest to wydanie poprawione oraz o dokonanym przedruku i tłumaczeniu (przekładzie):

Ladefoged, Peter. *A Course in Phonetics*, wydanie piąte. Belmont: Wadsworth Publishing, 2006.

Segal, M. H. *A Grammar of Mishnaic Hebrew*. Eugene: Wipf and Stock Publishers, 2011. Przedruk z Clarendon Press: Oxford, 1972.

Márquez, Gabriel García. *Love in the Time of Cholera*, tłum. Edith Grossman. London: Cape, 1988.

Nazwy miejsc publikacji, podobnie jak nazwy samych wydawnictw nie są zmieniane na język polski, lecz występują w oryginalnej pisowni, a zatem: New York, München, Cannes itd.

3.1.1 Materiał audio, wideo i niepublikowany

Przy sporządzaniu wpisu bibliograficznego o filmie najpierw umieszczamy tytuł, zaś po nim reżysera:

Lista Schindlera. W reżyserii Steven'a Spilberg'a. Universal Pictures, 1993.

Materiał wideo, z kolei, oprócz informacji o roku produkcji, powinien być opatrzony także informacją o dystrybutorze oraz roku dystrybucji:

Lista Schindlera. W reżyserii Steven'a Spilberg'a. Universal Pictures, 1993. Universal Studios Home Video, 1994.

Analogicznie rzecz ma się z materiałem audio, gdzie w najczęstszym wypadku cytowania materiału wydanego na nośniku należy podać informację o wydawnictwie:

Vivaldi, Antonio. „Wiosna”. *Vivaldi, Cztery pory roku*. W wykonaniu Krzysztofa Bzówki. Dux: 1999.

Z kolei materiał ikonograficzny powinien zawierać informację o rodzaju medium umieszczoną po tytule. Oczywiście w pracach, które koncentrują się na omawianiu wyłącznie obrazów czy wyłącznie fotografii, informacja „obraz” czy „fotografia” po każdej pozycji jest niepotrzebna. Pozycja musi jednak zawierać informację o źródle, zarówno, gdy występuje w formie drukowanej, jak i niedrukowanej, czyli np. o zbiorach muzealnych, z których korzystał/a autor/autorka pracy:

Woodruff, Paul H. 2006. “Earth’s Population.” *Graf. Journal of Environmental Engineering* 132, nr 4 (2000): 435.

Matejko, Jan. *Bitwa pod Grunwaldem, 1875-1878*. Muzeum Narodowe: Warszawa.

Materiał niepublikowany, taki jak materiały rozprawiane na konferencjach czy prezentacje, mogą również się znaleźć w bibliografii załącznikowej. Muszą jednak przy tym być opatrzone dokładną datą oraz pełną informacją o odbytej konferencji, np.:

Talay, Shabo. “Dăbüqana – Bird Hunting in Haşşan.” Materiał zaprezentowany na konferencji International Research Conference. Neo-Aramaic Dialectology: Jews, Christians and Mandeans. Jerozolima, 26-27 czerwca, 2013.

3.1.2 Materiał internetowy

3.1.2.1 *Odnośniki do witryn internetowych*

Materiał internetowy powinien się znaleźć w pracy tylko wtedy, gdy nie ma swojego odpowiednika w formie drukowanej lub jest ona dla autora pracy niedostępna. Materiał ten nie musi zawierać daty ostatniego odczytu (ale zob. niżej); musi jednak, oprócz pełnego adresu URL, zawierać dane osoby lub instytucji, będącej autorem strony oraz datę publikacji lub ostatnio wprowadzanych zmian, jeśli ta ona dostępna. Jest to szczególnie istotne w przypadku materiałów często edytowanych pod kątem zawartości, np.:

Uniwersytet Warszawski. *Wymogi Pracy Dyplomowej*.
http://www.inp.uw.edu.pl/files/20120601_A_wymogi_pracy_dyplomowej_2012.pdf, 2012.

Wictionary the Free Dictionary. “Bootstrap.” Wikimedia Project. Ostatnia zmiana wprowadzona 17.01.2023. <https://en.wiktionary.org/wiki/bootstrap#English>.

Wewnątrztekstowe odnośniki do tego typu publikacji są raczej niepraktyczne, toteż zalecane jest stosowanie skrótów, rozwiniętych w bibliografii załącznikowej. Jeśli jest to jednorazowe powołanie się np. na artykuł w gazecie z wydania elektronicznego, wystarczy podać tytuł gazety i link, umieszczając pełne dane w bibliografii, np.: „Ha-Arec donosi o dziurze już nie w powłoce ozonowej, ale w Słońcu (Ha-Arec, <https://www.haaretz.co.il>)”. Jeśli takich odwołań jest więcej, należy podać datę lub tytuł, dzięki którym będzie można zidentyfikować pełny rekord bibliograficzny, np.: „Ha-Arec donosi o dziurze już nie w powłoce ozonowej, ale w Słońcu (Ha-Arec, 04.04.2023)”.

W bibliografii załącznikowej:

ורד דינדר, "חור בשמש! רק זה חסר לנו עכשיו!", הארץ (Ha-Arec), 04.04.2023,
<https://www.haaretz.co.il/blogs/veredsinger/2023-04-04/ty-article-magazine/00000187-4b50-dde0-afb7-7f536ba70000>

Jeśli zaś adres URL nie jest zbyt długi ani skompilowany, można umieścić go w tekście głównym lub w przypisie dolnym, np.: „Liczne przykłady z korpusu mówionego hebrajskiego (<http://cosih.com>) świadczą o narastającej tendencji do regularyzacji odmiany czasownika.”¹

3.1.2.2 Media społecznościowe

Powołując się na materiał zawarty w mediach społecznościowych należy nie tylko opatrzyć go pełnymi danymi bibliograficznymi, ale także zachować jego treść (np. w formie zrzutu ekranu danego postu z Facebook’a czy Twitter’a) ze względu na częste usuwanie postów przez ich autorów. Przez pełne dane bibliograficzne rozumiemy tu imię i nazwisko autora postu, jeśli jest znane, umieszczone obok nazwy użytkownika w nawiasie; jako tytuł postu służy jego treść (ok. 160 pierwszych znaków); podajemy także datę, medium oraz adres danego postu. W stosunku do układu w bibliografii załącznikowej zmienia się nieco jedynie kolejność tych danych, tj.: „Z okazji zbliżającego się święta Pesach Akademia Języka Hebrajskiego opublikowała kilka tematycznych kawałów, podszytych grą słowną: מה פרעה אמר למשה אחרי המכות? היה עשר! (@HebAcademy, 04.04.2023); będących okazją do przypomnienia o zgodności rodzajowej liczebnika i liczonego referenta.”

W bibliografii załącznikowej:

Akademia Języka Hebrajskiego (@HebAcademy), "מה פרעה אמר למשה אחרי המכות? היה עשר!",
Twitter, 04.04.2023, 10:51,
<https://twitter.com/HebAcademy/status/1643174549930885120?cxt=HHwWgIC-iYOj3c0tAAAA>.

Chicago Manual of Style. "Is the world ready for singular they? We thought so back in 1993."
Facebook, 17.04.2015.
<https://www.facebook.com/ChicagoManual/posts/10152906193679151>.

3.1.2.3 Książki elektroniczne

E-booki dostępne na stronach internetowych cytowane są jak drukowane publikacje z adresem URL, zaś książki w formie elektronicznej powinny dodatkowo zawierać informację o formacie/nośniku:

Goddard, Cliff, and Anna Wierzbicka. *Meanings and Universal Grammar: Theory and Empirical Findings*, tom 2. Amsterdam-Philadelphia: Jon Benjamins, 2002. <http://eds-1a-1ebSCOhost-1com-1ebSCO.han.buw.uw.edu.pl/eds/ebookviewer/ebook/ZTAwMHh3d19fMzg0NzU5X19B>

¹ Lub: Zob. <http://cosih.com>.

Tg2?sid=8491454e-5c72-46b6-9777-cb3893ed7ad@sessionmgr4010&vid=13&hid=4208&format=EB.

Jane Austen. *Pride and Prejudice*. New York: Penguin Classics, 2007, Kindle edition.

Odnośniki lub przypisy wewnątrztekstowe do takich publikacji powinny zawierać albo numer pozycji wg wewnętrznego systemu danego czytelnika albo przynajmniej numer rozdziału (z podanym zakresem stron).

Z kolei klipy czy filmy zamieszczone na platformach internetowych powinny odnosić się do omawianych twórców i utworów, nie zaś do prywatnych właścicieli czy autorów kanałów. Tj. uwzględniamy faktycznego autora tekstu kultury, a nie osobę odpowiedzialną za umieszczenie go w sieci, chyba, że jest to ta sama osoba lub instytucja, por.:

Dire Straits. *Sultans of Swing (Alchemy Live)*. Materiał internetowy. <https://www.youtube.com/watch?v=8Pa9x9fZbTY>

univerekTV. *Orientalia 2017*. Materiał internetowy, <https://www.youtube.com/watch?v=pfpon5-XKw0>.

We wszystkich źródłach internetowych należy dezaktywować hiperłącza.

3.1.3 Prace redagowane w języku angielskim

W publikacjach redagowanych w całości w języku angielskim używamy odpowiednio „and”, „In” oraz „edited by” dla polskich „i”, „W” oraz (red.). Należy pamiętać o otwierającym cudzysłowie górnym oraz pisaniu wszystkich wyrazów wielką literą (poza wyrazami funkcyjnymi), np.:

Coffin, Edna Amir, and Shmuel Bolozky. *A Reference Grammar of Modern Hebrew*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Hasselbach, Rebecca. “External Plural Markers in Semitic: A New Assessment.” In *Studies in Semitic and Afroasiatic Linguistics Presented to Gene B. Gragg*, edited by Cynthia Miller, 123-138. Chicago: Oriental Institute of the University of Chicago, 2007.

3.1.4 Publikacje w posługujące się innym alfabetem niż łaćński

W przypadku umieszczenia na liście bibliograficznej pozycji zapisywanej alfabetem innym niż łaćński należy zastosować transkrypcję, a tytuł przetłumaczyć, umieszczając go w kwadratowych nawiasach wraz z informacją o oryginalnym języku, np.:

Dostoevskij, Fedor. *Prestuplenie i nakazanie [Zbrodnia i kara, ros.]*. Moskva: Èskimo, 2002.

Zasada ta nie dotyczy pozycji w języku hebrajskim, które umieszczane są na oddzielnej liście bibliograficznej („Źródła/materiał/opracowania po hebrajsku”), a zapisane w języku hebrajskim z zastosowaniem wszystkich powyższych wskazówek. W przypadku prac redagowanych umieszczamy informację o redaktorze, redaktorze lub redaktorach jako בעריכת, zaś tom, w którym pojawia się rozdział czy artykuł poprzedzony jest przyimkiem בתוך:

אורנן, עוזי. "היידוע ומשפט הזיקה." בלשון חפ"שית 14 (1979): 5-8.

גלינרט, אליעזר. "בין אנושי ללא-אנושי במבנה הרפטיטיבי שבעברית בת זמננו." בתוך מחקרים בלשון העברית העתיקה והחדשה, בעריכת שרביט שימעון, 319-327. רמת-גן: הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, 1998-1999 (תשנ"ט).

Jak widać powyżej, gdy rok wydania pojawia się także w zapisie literowym po hebrajsku, możemy go dodać obok daty cyfrowej.

3.1.5 Porządkowanie bibliografii załącznikowej

Pozycje w bibliografii załącznikowej układamy alfabetycznie wg nazwisk autorów, przy czym prace tego samego autora pojawiają się w układzie chronologicznym. Zaleca się również w takim wypadku użycia pauzy zakończonej kropką w miejsce informacji o autorze, np.:

Comrie, Bernard. 1976. *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press, 1976.

— *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press, 1985.

Jeśli w bibliografii znajdą się dwie pozycje tego samego autora z tym samym rokiem publikacji, wówczas szeregujemy je alfabetycznie i dodajemy małe litery alfabetu łacińskiego obok roku wydania, np.:

Comrie, Bernard. *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press, 1976a.

— "The Syntax of Causative Constructions: Cross-Language Similarities and Divergences." W *Syntax and Semantics, tom 6. The Grammar of Causative Constructions*, (red.) Masayoshi Shibatani, 261-312. New York-London: Academic Press, 1976b.

3.2 Redagowanie przypisów i odnośników

W przypadku odniesień źródłowych umieszczanych w tekście pracy, tj. odniesień do danych bibliograficznych, zaleca się stosowanie odniesień wewnątrztekstowych, nie zaś przypisów dolnych. Odniesienie zawiera rok publikacji umieszczony w nawiasie, jeśli nazwisko autora pojawia się w tekście lub też nazwisko autora wraz z rokiem wydania publikacji, jeśli nazwisko autora nie pojawia się bezpośrednio w tekście. Odniesienia do numeru strony w publikacji oddzielone są od roku publikacji przecinkiem, zaś poszczególne publikacje i/lub autorzy oddzielani są średnikami, np.:

W niniejszej pracy przyjęta została definicja sylaby, jaka pojawia się w monografii Duanmu (2009).

W niniejszej pracy została przyjęta szeroko stosowana definicja sylaby (Duanmu 2009; Kiparsky 2003).

Jeśli dodatkowo pojawia się numer strony w konkretnej pozycji, jest on oddzielony od daty wydania przecinkiem, np.:

W niniejszej pracy została przyjęta szeroko stosowana definicja sylaby (Kiparsky 2003, 148).

Przypisy dolne stosowane są zatem nie do cytowania źródeł, ale do zamieszczania treści polemicznych, źródłowych rozszerzonych, dygresyjnych czy dodatkowych informacji. Numerację tych przypisów umieszczamy po znaku interpunkcyjnym, np.:

W niniejszej pracy została przyjęta szeroko stosowana definicja sylaby (Kiparsky 2003, 148).²

3.3 Układ pracy

Spis treści nie obejmuje materiału poprzedzającego go i pojawia się na stronie z numerem rzymskim v lub vii. Strony aż do „Wstępu” mają zatem numerację rzymską, zaś pierwsza strona wstępu rozpoczyna numerację cyframi arabskimi.

Jeśli lista skrótów użytych w pracy jest długa, zaleca się umieszczenie jej w dwóch lub więcej kolumnach przed „Wstępem”.

² Ale por. definicja sylaby przyjęta przez Duanmu (2009).

3.4 Ortografia i interpunkcja

Zaleca się unikanie skrótów łacińskich typu *op. cit.* czy *idem.* na rzecz odniesień wewnątrztekstowych (zob. 3.2). Dopuszczalne jest stosowanie skrótu *ibid.*, ale zawsze w wersji łacińskiej (nie „tamże”).

Cudzysłów zamykający przypadający na koniec zdania stawiamy za kropką, np. *Autor pracy twierdzi, że jest ona „innovacyjna pod każdym względem.”*

Jeśli chodzi o prace pisane w języku angielski, to zalecane jest użycie tzw. przecinka oksfordzkiego (zob. <https://en.oxforddictionaries.com/punctuation/comma>).

4 Czcionki i układ dokumentu

Jako obowiązującą czcionkę uznajemy Times New Roman w rozmiarze 12 pkt, z interlinią 1,5. Należy pamiętać o eliminacji z tekstu podwójnych spacji, jak również o ustawieniu odpowiednich marginesów w pracy, która ma być oprawiona. Opcja ta jest w niektórych edytorach dostępna jako „marginesy lustrzane”, tj. zewnętrzny ok. 3 cm, wewnętrzny ok. 2,5 cm.

Proponujemy stosowanie hebrajskich wersji czcionek Times New Roman oraz Arial, jako że większość prac powstających w Zakładzie Hebraistyki nie stosuje wokalizacji. Czcionki te umożliwiają okazjonalne wstawienie znaków samogłoskowych i diakrytycznych, jednak w przypadku pracy opartej na wokalizacji tekstu mogą okazać się niewystarczające. Czcionka SBL Hebrew dostępna na stronie https://www.sbl-site.org/educational/BiblicalFonts_SBLHebrew.aspx może być stosowana w takich przypadkach.

5 Zasady transkrypcji

Dla pisania większości prac, powstających w naszym Zakładzie, przyjmujemy transkrypcję uproszczoną, opartą na rozpowszechnionej wymowie języka współczesnego. Transkrypcja ta reprezentuje rzeczywistą artykułowaną formę języka, nie skupiając się na jej formie graficznej; pomija zatem różnice np. między כ i ק, nie reprezentuje inicjalnego zwarcia głośni itd. Posługujemy się w niej literami i dwuznakami z języka polskiego, przy czym hebrajskie *het* i *haf* oddawane są przez polskie *ch*. Podobnie wszystkie samogłoski o jakości /a/ (tj. zapisywane przez *qamac, patax, xataf-patax*) reprezentujemy jako *a*, jakości /e/ przez *e* itd. Szwa ruchome jest także reprezentowane jako *e*, zaś szwa spoczywające jest w transkrypcji pomijane. Tekst transkrypcji pisany jest kursywą, zaś wyrazy pisane po hebrajsku łącznie z następnym wyrazem, jak przedimek określony czy niektóre przyimki, po polsku oddzielane są dywizem. W nazwach własnych piszemy wielką literą pierwszy wyraz, nawet jeśli zaczyna się od przedimka określonego lub przyimka, np.:

בחוג שלנו לומדים עברית בת ימינו בצורה הנכונה.

ba-chug szelanu lomdim iwrit bat jamenu ba-cura ha-nechona.

השומר הצעיר

Ha-szomer Ha-ca'ir

Znak hebrajski	Znak w transkrypcji
א	w pozycji inicjalnej niereprezentowany, w pozycji pomiędzy samogłoskami '
ב	b
ב	w

ג	g
ג'	dź
ד	d
ה	h
ו	w
ז	z
ז'	ż
ח	ch
ט	t
י	j
כ	k
ך	ch
ל	l
מ	m
נ	n
ס	s
ע	w pozycji inicjalnej niereprezentowany, w pozycji pomiędzy samogłoskami '
פ	p
ף	f
צ	c
צ'	cz
ק	k
ר	r
ש	sz
ש	s
ת	t

Tabela reprezentacji znaków hebrajskich w transkrypcji uproszczonej

W przypadku prac dotyczących fonetyki, fonologii lub starszych warstw języka hebrajskiego, konieczna jest bardziej szczegółowa transkrypcja. Wówczas zasady reprezentowania tekstu hebrajskiego ustala z dyplomantem promotor.

6 Plagiat

Plagiat jest formą kradzieży intelektualnej. Polega na przywłaszczeniu sobie autorstwa myśli lub materiału pochodzącej od innego autora i zatajeniu ich prawdziwych źródeł. Plagiat jest działaniem niedopuszczalnym i podlega sankcjom określonym w Ustawie o Szkolnictwie Wyższym. Wystrzeżenie się go polega na rzetelnej dokumentacji wszystkich źródeł oraz opracowań, z których korzystamy lub które posłużyły za inspirację w trakcie pisania pracy (tzw. zasada źródłowości, zob. Zenderowski 2016:35).

7 Rola promotora

Należy zaznaczyć, że powyżej uwzględniono najbardziej typowe sytuacje redakcji pracy. Zarówno w kwestii stosowania aparatu krytycznego, jak i transkrypcji czy w wypadku wątpliwości dotyczących plagiatu dyplomant powinien zgłaszać swoje trudności promotorowi, ten zaś powinien zaproponować rozwiązanie. Zdanie promotora może także zdecydować o nagięciu powyższych zasad w szczególnych przypadkach; opinia promotora ma wówczas nadrzędną rolę nad podanymi tu wskazówkami.

8 Bibliografia

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. *Odpowiedź ministra nauki i szkolnictwa wyższego na interpelację nr 12596 w sprawie zjawiska plagiatów w pracach naukowych i dyplomowych.* <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=0E79CA57>, 2013.

University of Chicago. *The Chicago Manual of Style, 16th Edition.* <http://www.chicagomanualofstyle.org/home.html>, 2003.

Uniwersytet Warszawski. *Wymogi Pracy Dyplomowej.* http://www.inp.uw.edu.pl/files/20120601_A_wymogi_pracy_dyplomowej_2012.pdf, 2012.

Zenderowski, Radosław. *Technika pisania prac magisterskich I licencjackich. Poradnik.* Wydanie siódme. Warszawa: Cedewu, 2016.